

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/ 101-1/466 / 4648

Ankara

5 / 10 / 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

"Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Hükmünde Kararname
- 2- Gerekçe
- 3- Resmi Gazete (10 adet)

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI	
T.C. Kan. No.	Anayasa
T.C. Kan. No.	Plan ve Bütçe
T.C. Kan. No.	11.10.2000 1/758
T.C. Kan. No.	E.D. Başbakanlık
T.C. Kan. No.	Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye, Birleşmiş Milletler Teşkilâtının kurucu üyelerinden birisi olarak, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini ilk onaylayan ülkeler arasında yer almış, insan hakları konusundaki tüm Avrupa sözleşmeleri ile Birleşmiş Milletler çerçevesinde yapılan önemli sözleşmelerin büyük bölümüne taraf olmuştur. Bu sözleşmeler, Anayasada da öngörüldüğü üzere Türk hukuk sisteminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

İnsan hakları ve temel özgürlükler alanında diğer demokrasilerle aynı değer ve amaçları paylaşan Türkiye'de, insan hakları standartlarının en yüksek düzeye getirilmesi amacıyla son yıllarda birçok önemli adım atılmıştır.

Başbakanlığın 9/4/1997 tarihli ve 1997/17 sayılı Genelgesiyle oluşturulan İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulu, Türkiye'de insan haklarının çağdaş evrensel ölçülere uygun bir anlayışla korunması ve geliştirilmesi amacıyla bugüne kadar önemli çalışmalar yapmıştır.

Diğer taraftan, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 20/12/1993 tarihinde kabul ettiği 48/134 sayılı Kararda, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla ulusal kuruluşların önemi vurgulanarak, üye ülkelere bu tür kurumları kurmaları ve mevcutları güçlendirmeleri çağrısında bulunulmuştur. Müteakiben, gerek Birleşmiş Milletler gerek Avrupa Konseyi çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli toplantılarda bu kurumların gerekli yasal düzenlemelerle yaygınlaştırılmalarının ve güçlendirilmelerinin ve kurumlar arasında iletişim sağlanmasının önemi dile getirilmiştir. Bu çağrılar doğrultusunda başta Avrupa ülkeleri olmak üzere çeşitli ülkelerde bu tür kurumların sayısının giderek artmakta ve aralarındaki iletişim ağının güçlenmekte olduğu gözlenmektedir.

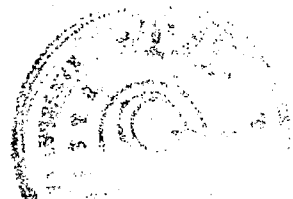
21 inci yüzyıla girilirken demokrasimizin eksikliklerini gidermeyi, insan haklarını geliştirmeyi, düşünce özgürlüğünü genişletmeyi programında öncelikli görevleri arasında sayan 57 nci Hükümetin bu taahhüdü doğrultusunda sürdürülen çalışmalara yeni bir ivme kazandırmak, uluslararası camiadaki bu gelişmeleri gerektiği şekilde değerlendirmek, Avrupa Birliği adaylık sürecinde Kopenhag Siyasi Kriterleri ile ilgili çalışmaları koordine etmek ve izlemek üzere, insan hakları alanında yeni bir yapılanmaya gidilmesinde yarar görülmüştür.

Bu çerçevede;

- a- Başbakanlık teşkilâtı içinde anahizmet birimlerinden biri olarak İnsan Hakları Başkanlığının oluşturulması,
- b- Daha önce genelgeyle oluşturulan İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulunun kanuni bir statüye kavuşturulması,
- c- İnsan hakları alanında ilgili Devlet kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasında iletişim sağlamak amacıyla İnsan Hakları Danışma Kurulunun oluşturulması,
- d- İnsan hakları ihlâli iddialarının azaltılmasını ve son bulmasını sağlamak amacıyla insan hakları ihlali iddialarını araştırmak üzere heyetlerin oluşturulması,

öngörülmektedir.

Kanun Hükmünde Kararname ile, bu düzenlemeleri gerçekleştirmek amacıyla 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilâtı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde sayılan anahizmet birimlerine İnsan Hakları Başkanlığı eklenmektedir.

Madde 2- Madde ile, İnsan Hakları Başkanlığının görevleri düzenlenmektedir.

Madde 3- Madde ile, Başbakanlık Merkez Teşkilâtı cetvelinin Anahizmetler Birimleri bölümüne 13 üncü birim olarak İnsan Hakları Başkanlığı eklenmiştir.

Madde 4- Bu madde ile, 3056 sayılı Kanuna dört madde eklenmiştir.

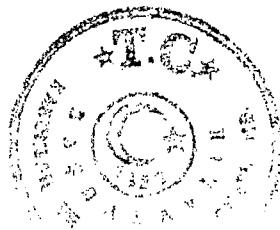
Ek 4 üncü madde ile, insan haklarının korunmasına ve geliştirilmesine yönelik idari ve kanuni tedbirlere ilişkin çalışmalar yapmak, Başbakanlık ve bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, insan hakları konusunda tavsiyelerde bulunmak üzere, İnsan Hakları Üst Kurulu kurulmuştur. Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanının başkanlığında Başbakanlık, Adalet, İçişleri, Dışişleri, Milli Eğitim ve Sağlık bakanlıklarının müsteşarlarından oluşturulan bu Kurulun sekretarya görevinin İnsan Hakları Başkanlığınca yürütülmesi benimsenmiştir.

Ayrıca, bu Kurulun alt çalışma grupları ve komisyonlar kurabileceği öngörülerek Üst Kurul üyesi bakanlıklar dışındaki kişilerden de yararlanma olanağı getirilmiştir.

Ek 5 inci madde ile, İnsan haklarına ilişkin olarak sivil toplum kuruluşları ile ilgili Devlet kuruluşları arasında iletişimi sağlamak, ulusal ve uluslararası alanda insan hakları konularında danışma görevi yürütmek üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanına bağlı olarak İnsan Hakları Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Bu Kurul ile sivil toplum kuruluşlarının insan hakları alanında yapılması gereken çalışmalarla ilgili önerilerinin ve katkılarının alınması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Danışma Kurulunun oluşturulmasıyla, Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyinin bu tür kurulların oluşturulması yönünde yaptığı çağrılar da karşılanmış olmaktadır.

Danışma Kurulunun, insan hakları ile ilgili bazı bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşları temsilcileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve bu alanda yayınları ve çalışmaları bulunan kişilerden oluşturulması benimsenmiştir. Danışma Kuruluna kendi üyeleri arasından seçeceği bir başkanın başkanlık edeceği hükme bağlanmıştır. Danışma Kurulunun giderlerinin Başbakanlık bütçesinden karşılanması ve sekretaryasının İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirilmesi öngörülmüştür.

Ek 6 ncı madde ile, insan hakları ihlâli iddialarını yerinde incelemek ve araştırmak üzere, Üst Kurul üyesi bakanlıkların temsilcileri ve insan hakları alanında çalışmalar yapan kişi ve meslek kuruluşları arasından Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanınca belirlenecek en az beş kişiden meydana gelen heyetlerin oluşturulması öngörülmüştür. İnceleme ve araştırma yapılacak yer ve konunun özelliğine göre belirlenecek bu heyetler, inceleme ve araştırma sonucu hazırlayacakları raporu kendilerini görevlendiren makama sunarak, heyet başkan ve üyelerinin yaptıkları çalışmalar ve raporları hakkında herhangi bir açıklamada bulunmaması amaçlanmaktadır.

Heyetlere, Başbakanlık temsilcisinin başkanlık edeceği, sekretarya hizmetlerinin İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirileceği ve giderlerinin de Başbakanlık bütçesinden karşılanacağı öngörülmüştür.

Heyetlerin, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanının onayı ile ani ve planlı olarak insan hakları ihlâli iddiaları ile ilgili inceleme ve araştırma yapmalarıyla insan hakları ihlâli iddialarının azaltılması ve sona erdirilmesi amaçlanmaktadır.

Ek 7 nci madde ile, Başkanlığın kendisine verilen görevleri yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyulan kadrolar ihdas edilmiştir.

Madde 5- Bu madde ile 3056 sayılı Kanuna iki geçici madde eklenmiştir.

Geçici 6 ncı madde ile, İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulu Sekreteryasında Üst Kurul üyesi bakanlıklardan geçici görevli olarak gelen ve halen çalışmakta olan personelin insan hakları konusunda belirli bir deneyim kazanmış olmaları nedeniyle, istekleri halinde müktesepelerine ve öğrenim durumlarına uygun kadrolara, kurumların muvafakatı da alınarak sınav şartı aranmaksızın bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içinde atanabilmelerine olanak sağlanmıştır.

Geçici 7 nci madde ile, İnsan Hakları Üst Kurulu, İnsan Hakları Danışma Kurulu ve insan hakları ihlâli iddialarını araştırmak üzere oluşturulacak heyetlerin kuruluş, görev ve işleyişleri ile ilgili usul ve esasların bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden itibaren Başbakanlıkça dört ay içerisinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 6- Yürürlük maddesidir.

Madde 7- Yürütme maddesidir.

**BAŞBAKANLIK TEŞKİLATI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMENİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME**

Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunda değişiklik yapılması; 29/6/2000 tarihli ve 4588 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanarak, Bakanlar Kurulu'nca 20 / 9 /2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1- 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 7 nci maddesine aşağıdaki (m) bendi eklenmiştir.

“ m) İnsan Hakları Başkanlığı.”

Madde 2- 3056 sayılı Kanunun mülga 17/A maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“İnsan Hakları Başkanlığı

Madde 17/A – İnsan Hakları Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) İnsan hakları ile ilgili konularda görevli kuruluşlarla sürekli temas halinde bulunmak ve bu kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak.

b) İnsan hakları konusundaki mevzuat hükümlerinin uygulanmasını izlemek, izleme sonuçlarını değerlendirmek, uygulamada ve mevzuatta görülen aksaklıkların giderilmesi ve Türkiye'nin ulusal mevzuatının insan hakları alanında taraf olduğu uluslararası belgelerle uyumlu hale getirilmesi doğrultusunda yapılacak çalışmaları koordine etmek ve bu konularla ilgili önerilerde bulunmak.

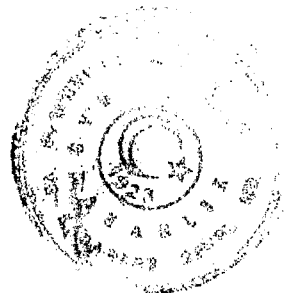
c) Kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet öncesi staj ve hizmet içi insan hakları eğitim programlarının uygulanmasını izlemek, değerlendirmek ve koordine etmek,

d) İnsan hakları ihlâli iddiaları ile ilgili başvuruları incelemek ve araştırmak, inceleme ve araştırma sonuçlarını değerlendirmek ve alınabilecek önlemlere ilişkin çalışmaları koordine etmek,

e) Başbakanlığın koordinatörlüğünde görevleriyle ilgili konularda teşkil edilen kurullara sekretarya hizmeti yapmak,

f) Makamca verilen benzeri görevleri yapmak.”

Madde 3– 3056 sayılı Kanunun eki “Başbakanlık Merkez Teşkilatı” cetvelinin “Anahizmetler Birimleri” bölümüne “13. İnsan Hakları Başkanlığı” ibaresi eklenmiştir.

Madde 4- 3056 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Ek Madde 4- İnsan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik idarî ve kanuni düzenlenmelere ilişkin çalışmalar yapmak ve Başbakanlık ve bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları için insan hakları konusunda tavsiye kararları vermek üzere; Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanının başkanlığında, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı müsteşarlarının katılımıyla İnsan Hakları Üst Kurulu oluşturulmuştur. Üst Kurul, gerekli gördüğü takdirde ilgili kamu kuruluşları ile özel kuruluşların temsilcilerini toplantılarına katılmaya davet edebilir ve belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir. Üst Kurulun sekretarya hizmetleri İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirilir.

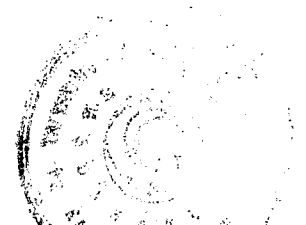
Ek Madde 5- İnsan haklarına ilişkin olarak ilgili Devlet kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları arasında iletişim sağlamak ve insan haklarını kapsayan ulusal ve uluslararası konularda danışma organı olarak görev yapmak üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanına bağlı olarak İnsan Hakları Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Danışma Kurulu, insan hakları ile ilgili bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşları temsilcileri, insan hakları alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve bu alanda yayınları ve çalışmaları bulunan kişilerden oluşur. Danışma Kuruluna, kendi üyeleri arasından seçeceği bir başkan başkanlık eder. Danışma Kurulunun sekretarya hizmetleri İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirilir. Danışma Kurulunun giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

Ek Madde 6- İnsan hakları ihlâli iddialarını yerinde incelemek ve araştırmak üzere, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanına bağlı olarak heyetler oluşturulur. Heyetler; Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı temsilcileri ile insan hakları alanında çalışmalar yapan kişi ve meslek kuruluşları arasından inceleme ve araştırma yeri ve konusuna göre Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanınca beş kişiden az olmamak üzere belirlenir. Heyetlere Başbakanlık temsilcisi başkanlık eder ve sekretarya hizmetleri İnsan Hakları Başkanlığınca yerine getirilir. Heyetlerde görev alacak bakanlık temsilcileri kurumlarınca, kişi ve meslek kuruluşları ise Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanınca belirlenir. Heyetler, Başbakanın görevlendireceği bir Devlet bakanının onayı ile inceleme ve araştırma yaparlar ve inceleme ve araştırma sonuçlarını bir rapor halinde görevlendiren makama sunarlar. Heyetlerin giderleri Başbakanlık bütçesinden karşılanır.

Ek Madde 7- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilmiş ve Başbakanlık merkez teşkilatında kullanılmak üzere ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Başbakanlık bölümüne eklenmiştir.”

Madde 5 – 3056 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 6- İnsan Hakları Koordinatör Üst Kurulu Sekretaryasında Üst Kurul üyesi bakanlıklardan geçici görevli olarak gelen ve halen çalışmakta olan personel, müracaat etmek ve atanmaya ilişkin nitelikleri taşımaları kaydıyla, ilgili kurumların muvafakatı ile müktesseplerine ve öğrenim durumlarına uygun kadrolara bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden itibaren iki ay içerisinde atanırlar.

Geçici Madde 7- İnsan Hakları Üst Kurulu, İnsan Hakları Danışma Kurulu ve insan hakları ihlâli iddialarını araştırmak üzere oluşturulacak heyetlerin kuruluş, görev ve işleyişleri ile ilgili usul ve esaslar, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden itibaren dört ay içerisinde Başbakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.”

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

KHK/ 626

Madde 6- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

AHMET NECDET SEZER
CUMHURBAŞKANI

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başo Yrd.	H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başo Yrd.	M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başo Yrd.	R. ÖNAL Devlet Bakanı
Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	M. KEÇECİLER Devlet Bakanı	Prof. Dr. Ş. S. GÜREL Devlet Bakanı	F. BAL Devlet Bakanı
Y. YALOVA Devlet Bakanı	M. YILMAZ Devlet Bakanı	Prof. Dr. R. MİRZAOĞLU Devlet Bakanı	R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
M. Yılmaz H. GEMİCİ Devlet Bakanı Y.	Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	E. S. GAYDALI Devlet Bakanı	M. İ. Talay F. ÖNELİ Devlet Bakanı Y.
F. Bal Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı Y.	Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	R. Mirzaoglu S. ÇAKIRMAKÇI Millî Savunma Bakanı Y.	S. Oran S. TANTAN İçişleri Bakanı Y.
H. H. Özkan İ. GEMİCİ Dışişleri Bakanı Y.	S. ORAL Maliye Bakanı	M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı	K. AYDIN Bayındırlık ve İskan Bakanı
Doç. Dr. O. DURMUŞ Sağlık Bakanı	T. Toskay Prof. Dr. E. ÖRSÖZ Ulaştırma Bakanı Y.	A. K. Tanrikulu Prof. Dr. H. Y. GÜRKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı Y.	Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı
A. K. TANRIKULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	M. C. ERSÜMER En. ve Tab. Kay. Bakanı	M. İ. TALAY Kültür Bakanı	E. MUMCU Tunizm Bakanı
Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

Dosya No.

(1) SAYILI LİSTE

Kurumu : BAŞBAKANLIK
Teşkilatı : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO</u> <u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST</u> <u>KADRO AD.</u>	<u>TUTULAN</u> <u>KADRO AD.</u>	<u>TOPLAM</u>
GiH	Memur	5	3	-	3
GiH	Memur	6	1	-	1
GiH	Memur	9	2	-	2
GiH	Memur	10	1	-	1
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	2	-	2
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	1	-	1
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	1	-	1
GiH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	1	-	1
TOPLAM:			12		12

(2) SAYILI LİSTE

Kurumu : BAŞBAKANLIK
Teşkilatı : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>KADRO</u> <u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST</u> <u>KADRO AD.</u>	<u>TUTULAN</u> <u>KADRO AD.</u>	<u>TOPLAM</u>
GİH	Başkan	1	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	1	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	2	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	3	2	-	2
GİH	Araştırmacı	1	1	-	1
GİH	Araştırmacı	2	1	-	1
GİH	Araştırmacı	3	1	-	1
GİH	Araştırmacı	4	2	-	2
GİH	Mütercim	5	1	-	1
GİH	Mütercim	6	1	-	1
TOPLAM:			12		12

